

ЛИТОВСКИЙ ВѢСТНИКЪ.

ОФИЦИАЛЬНАЯ

ГАЗЕТА.

№

12.

KURYER LITEWSKI.

GAZETA URZĘDOWA.

Вильна. Пятница. 11-го Февраля — 1838 — Wilno. Piątek. 11-го Lutego.

ВНУТРЕННЯЯ ИЗВѢСТІЯ.

Санктпетербургъ, 3-го Февраля.

Высочайшею Грамотою, 25-го Декабря, Всемилостивѣйше пожалованъ Кавалеромъ ордена *Св. Анны 1-й степени*, Комендантъ Александровской Цитадели въ г. Варшавѣ, Генераль-Маіоръ *Барышниковъ*.

— Высочайшими Грамотами, 26-го Декабря, Всемилостивѣйше пожалованы Кавалерами ордена *Св. Станислава 2-й степени*, Статскіе Совѣтники, Корпусный Штабъ - Докторъ Отдѣльнаго Гвардейскаго Корпуса, *Нагуловъ*, и Старшій Докторъ пѣхоты того же Корпуса, *Мендъ*. (Р. И.)

— Высочайшимъ Указомъ 1-го Января, Оберъ-Секретарямъ Правительствующаго Сената *Бугинскому* и *Туманскому*, въ награду за дѣятельное участіе въ пересмотрѣ и повѣркѣ свода мѣстныхъ законовъ Западныхъ губерній, Всемилостивѣйше пожалованы знаки ордена *Св. Анны 2-й степени*, Императорскою Короною украшеннаго, служащій въ Университетѣ Св. Владиміра Профессоромъ правъ Статскій Совѣтникъ *Даниловичъ*, въ награду особенныхъ трудовъ его въ первоначальномъ составленіи свода мѣстныхъ законовъ Западныхъ губерній, Всемилостивѣйше пожалованъ Кавалеромъ ордена *Св. Анны 2-й степени*, а Титулярные Совѣтники: Членъ Ревизионнаго Комитета, утвержденнаго при 2 Отдѣленіи Собственной Его Императорскаго Величества Канцелярїи *Коровицкій*, за труды его при пересмотрѣ и повѣркѣ мѣстныхъ законовъ Западныхъ губерній, и служащій въ Государственномъ Контролѣ *Бѣлловскій*, въ награду трудовъ его по разнымъ порученіямъ, къ составленію свода сѣхъ законовъ относящихся, пожалованы Кавалерами того же Ордена 3-й степени.

— Высочайшимъ Указомъ, 30-го Декабря, за службу по засвидѣтельствуванію Начальства при усердномъ исполненіи своихъ должностей, установленныхъ сроковъ по выборамъ Дворянства, Всемилостивѣйше пожалованы Кавалерами Ордена *Св. Анны 3-й степени*: Секретарь Дворянства Гродненской Губерніи, Титулярный Совѣтникъ *Петръ Симоновскій*, и Судья Волковыскаго Межеваго Суда, не имѣющій чина *Богумиль Вальтеръ*.

— Правительствующій Сенатъ слушали представленіе Г. Министра Финансовъ объ употребленіи между частными лицами гербовой бумаги на контракты, по суммѣ въ нихъ заключающейся. Приказали: Правительствующій Сенатъ, сообразивъ представленіе Г. Министра Финансовъ съ узаконеніями, находить что кромѣ допущеннаго 134 ст. Св. Зак. т. V. Уст. о пошл. при передачахъ питейныхъ сборовъ изъятія отъ употребленія крѣпостной гербовой бумаги, всѣ прочія передачи, заключаемыхъ частными лицами между собою контрактныхъ обязанностей, если они совершаются по особенному договору, должны по закону въ 94 и 96 ст. того же тома изображенному, писаны быть на крѣпостной гербовой бумагѣ по цѣнѣ предметовъ, договоромъ объятыхъ. Само собою, въ прочемъ, разумѣется, что пра-

WIADOMOŚCI KRAJOWE.

Sankt-Petersburg, 3-go Lutego.

Przez Najwyższy Dyplomata, 25-go Grudnia, Najłaskawiey mianowany Kawalerem Orderu *Sw. Anny 1-go stopnia*, Komendant Alexandrowskiej cydadelli w mieście Warszawie, Jenerał-Major *Barysznikow*.

— Przez Najwyższe Dyplomata, 26-go Grudnia, Najłaskawiey mianowani Kawalerami Orderu *Sw. Stanisława 2-go stopnia*, Radzcy Stanu, Korpusowy Sztab-Doktor Oddzielnego Korpusu Gwardyi, *Nahumowicz*, i Starszy Doktor tegoż Korpusu piechoty, *Mend*. (R. I.)

— Przez Najwyższy Ukaz 1-go Stycznia, Ober-Sekretarze Rządzącego Senatu *Buczyński* i *Tumański*, w nagrodę za czynne uczestnictwo w przejrzeniu i sprawdzeniu połączenia miejscowych praw Gubernii Zachodnich, Najłaskawiey udarowani znakami orderu *Sw. Anny 2-go stopnia*, *Cesarstką Koroną ozdobionego*, Professor Praw w Uniwersytecie S. Włodzimierza, Radzca Stanu *Daniłowicz*, w nagrodę szczególnych prac jego w początkowem ułożeniu połączenia miejscowych praw Gubernii Zachodnich, Najłaskawiey mianowany Kawalerem Orderu *Sw. Anny 2-go stopnia*, a Radzcy Honorowi: Członek Komitetu Rewizyjnego, ustanowionego przy 2 Oddziale Własney Jego CESARSKIEY MOŚCI Kancellaryi *Korowicki*, za jego prace przy przejrzeniu i sprawdzeniu miejscowych praw Gubernii Zachodnich, i zostający w Kontrolli Państwa *Bielanowski*, w nagrodę prac jego w różnych zleceniach do ułożenia połączenia tych praw odnoszących się, mianowani Kawalerami tegoż orderu 3-go stopnia.

— Przez Najwyższy Ukaz, 30-go Grudnia, za wyługę podług zaświadczenia Zwierzchności przy gorliwem sprawowaniu swych obowiązków, ustanowionych terminow z wyborów Dworzanstwa, Najłaskawiey mianowani Kawalerami Orderu *Sw. Anny 3-go stopnia*: Sekretarz Dworzanstwa Gubernii Grodzieńskiej, Radzca Honorowy *Piotr Symonowski* i Sędzia Wołkowyckiego Sądu Granicznego, niemający rangi, *Bogumił Walter*.

— Rządzący Senat słuchali przedstawienia P. Ministra Skarbu o użyciu pomiędzy osobami prywatnymi herbowego papieru na kontrakta, podług summy w nich zawierającey się. Rozkazali: Rządzący Senat, porównawszy przedstawienie P. Ministra Skarbu z prawami, znajduje, że oprócz dozwolonego 134 artykułem Połączenia praw T. V Ustawy o poszlinach przy przelewach trunkowych poborów wyjątku od użycia wieczystego herbowego papieru, wszystkie inne przelewy, zawieranych między sobą przez osoby prywatne kontraktowych zobowiązań, jeżeli te podług szczególney nastają umowy, powinny wedle prawa w artykułach 94 i 96 tegoż tomu opisanego, bydź pisane na wieczystym herbowym papierze stosownie do wartości przedmiotów, umową objętych. Zresztą, samo przez się wypada, że prawidło to nie rozciąga się na te zdarzenia, gdzie się

вило это не распространяется на тѣ случаи, гдѣ отъ одного лица къ другому передается контрактъ по передаточной надписи, на немъ самомъ сдѣланной. (Оп. Пр. Сен. 14 Января.) (С. В.)

Курскъ, 14 Января.

Января 11 го, въ 10-ть часовъ по полудни, здѣсь происходило землетрясеніе, продолжавшееся, болѣе 2-хъ минутъ, и такъ сильно, что замѣтно было качаніе люстръ и лампадъ, зеркаловъ, трясеніе кроватей, отчего многие спавшіе пробуждались. Въ другихъ домахъ, стоящихъ на краю города, посуда падала изъ шкафовъ, и висящія подъ зеркалами колесколычки сами звенѣли. Въ городахъ Курской губерніи, изъ коихъ можно было по 14-е число получить свѣдѣнія, именно: въ Суджѣ, чувствуемо было сильное землетрясеніе въ то же время какъ и въ Курскѣ, и продолжалось около двухъ минутъ; въ домахъ двери, окошки и печи тряслись. Въ г. Тамѣ вначалѣ 10-го часа многіе слышали подземный гулъ и два сильныхъ удара; потомъ началось землетрясеніе, отъ коего въ домахъ мебель и двери тряслись, лампады качались, а въ нѣкоторыхъ домахъ иконы и картины падали со стѣнъ; всѣ птицы отъ испуга перелетали съ мѣсть ночлега на другіе соседственные дворы. Въ г. Щиграхъ также было чувствуемо землетрясеніе, но гораздо слабѣе; въ г. Фатежѣ, ничего подобнаго не замѣчено; въ Обояни того же числа въ 45 минуты 10-го часа, было чувствуемо довольно сильное землетрясеніе; но никто незамѣтилъ съ какой стороны оно началось.

Екатеринославъ, 12 Января.

11-го числа, по полудни въ 9-ть часовъ 15 минутъ, происходило въ Екатеринославѣ землетрясеніе, продолжавшееся около 20-ти секундъ; оно было до того ощутительно, что многихъ перепугало, и вещи, не плотно стоявшія, колебались.

Г. Бѣлицы, 12 Января.

11-го Января въ три четверти девятаго по полудни, здѣсь было сильное землетрясеніе; въ нѣкоторыхъ домахъ оно повредило крыши, трубы и стѣны; въ каменномъ Соборѣ отъ верху до низу около всякаго окошка въ стѣнахъ сдѣлались трещины, куполь совсѣмъ повредился, а на колокольнѣ самыя мадые колокола звонили. Все это продолжалось до четырехъ минутъ.

Мѣстечко Скуляны, 12 Января.

Бессарабской Области въ м. Скулянахъ 11 Января въ 9-мъ часу по полудни, чувствуемо было сильное землетрясеніе съ подземнымъ гуломъ, продолжавшееся болѣе минуты. Всѣ жители были поражены страхомъ и выбѣжали изъ домовъ на улицы. Въ нѣкоторыхъ строеніяхъ и печахъ оказались поврежденія.

Озаконъ, 11 Января.

Сегодня, въ $\frac{1}{2}$ 9-го часа по полудни, при 22-хъ градусахъ мороза, происходило здѣсь землетрясеніе; оно имѣло направленіе съ запада и продолжалось до 4 минутъ. Это явленіе повредило многія зданія и устрасило жителей до того, что многіе выбѣжали изъ домовъ и оставались долгое время на открытомъ воздухѣ.

Нынѣшняя зима здѣсь началась съ 10 Декабря и до сего времени продолжается (что въ здѣшнемъ климатѣ весьма необыкновенно), съ такимъ холодомъ, и вьюгами, что нерѣдко сообщенія, даже и съ самыми близкими предметами города, прерывались; море же покрылось льдомъ на 20 верстъ отъ берега.

— Землетрясеніе чувствуемо было также, 11 Января въ 10 часу по полудни, въ Полтавѣ, Черниговѣ и Кременчугѣ; но значительнаго вреда не причинило. (Снб. В.)

— Намъ пишутъ изъ Яссъ, 12-го Января, что наканунѣ того дня, тамошніе жители были приведены въ испугъ землетрясеніемъ, при сильномъ морозѣ и ясномъ небѣ, въ три четверти 9-го часа вечера. Землетрясеніе продолжалось четыре минуты. Подземные удары, возобновлявшіеся три раза, и колебаніе земли были весьма сильные и такіе, какихъ не запомнятъ старожилы. Во многихъ домахъ треснули стѣны и попадали потолки. Вещи, висѣвшія на стѣнахъ сорвались съ гвоздями. Дверь одного кабинета, замкнутая ключемъ и задвижками, сама собою растворилась настежь. Въ нѣкоторыхъ зданіяхъ обвалились трубы и печи. Высшее сословіе города находилось, во время землетрясенія, въ театрѣ; многія дамы упали въ обморокъ, и давка при выходѣ изъ театра была ужасная. Къ счастью, не слышать доселѣ ни объ одномъ смертномъ случаѣ или значительномъ ушибѣ.

— Изъ разныхъ городовъ Новороссійскаго края и Бессарабіи получены извѣстія, что тамъ ощущено было 11 Января землетрясеніе. Въ Одессѣ случи-

зъ одной на другую особѣ передева контрактъ на mocy прелевного напису, на нимѣ самымъ зробіonego. (Opubl. przez Rz. Senat 14-go Stycznia 1838 roku.) (G. S.)

Курскъ, 14-го Stycznia.

Дня 11 Stycznia, o dziesiątej wieczoremъ было ту трzęsienie ziemi, więcey dwóch minut trwające, i tak mocne, że widoczne było wahanie się pajaków i żyrandoli, zwierciadeł, wstrząsanie łóżek, tak, że wielu śpiących było ze snu przebudzonych. W innych domach, na brzegu miasta położonych, naczynie z szaf wypadło i wiszące pod zwierciadłami dzwonki same dzwoniły. W miastach Gubernii Kurskiej, z których do dnia 14-go można było otrzymać wiadomości, mianowicie: w Sudży, dało się czuć mocne trzęsienie ziemi w tymże czasie, co i w Kursku, które około dwóch minut trwało; w domach drzwi, okna i piece drżały. W m. Tymie o godzinie dziesiątej wielu słyszało łoskot podziemny i dwie mocne eksplozye, potem zaczęło się trzęsienie ziemi, skutkiem którego w domach meble i drzwi drżały, lampy wahały się, w niektórych domach obrazy ze ścian spadły; wszystkie ptaki z przelęknienia przelatywały z miejsc noclegu na inne podwórza sąsiednie. W m. Szczigrach dało się także czuć trzęsienie ziemi, ale daleko słabsze; w m. Fateżu nic podobnego nie dostrzeżono. W m. Obojanie tegoż dnia o 45 minutie na dziesiątą, dało się czuć dość mocne trzęsienie, ale nikt nie dostrzegł, z której zaczęło się strony.

Ekaterynostaw, 12-go Stycznia.

Дня 11-го, o kwadransie na dziesiątą, było w Ekaterynostawiu trzęsienie ziemi, około 20 sekund trwające, które do tego stopnia było mocne, że się wielu przelęknio, a rzeczy, nie mocno stojące wahały się.

M. Bielcy, 12-go Stycznia.

Дня 11 Stycznia, po trzech kwadransach na dziesiątą wieczorem, dało się tu czuć mocne trzęsienie ziemi; w niektórych domach uszkodzone zostały dachy, kominy i ściany; w Soborze murywanym od wierzchu do dołu około każdego okna porobiły się w ścianach rysy, kopuła zupełnie jest uszkodzona, na wieży mniejsze dzwony same dzwoniły. Wszystko to trwało blisko czterech minut.

Miasteczko Skulany, 12-go Stycznia.

W Obwodzie Bessarabskim w m. Skulanach 11-go Stycznia o godzinie dziesiątej wieczorem, dało się czuć mocne trzęsienie ziemi z podziemnym łoskotem, trwające więcey minuty. Wszyscy mieszkańcy byli przelęknieni i powybiegali z domów na ulice. W niektórych budowach i piecach okazały się uszkodzenia.

Oczakow, 11-go Stycznia.

Dzisiaj, o trzech kwadransach na dziesiątą wieczorem, przy 22 stopniach mrozu, było tu trzęsienie ziemi, w kierunku z zachodu i trwało do 4 minut. Zjawisko to uszkodziło wiele budowli i przelęknio mieszkańców tak, że powybiegali z domów i przez długi czas na otwartem zostawali powietrzu.

Zima terazniejsza zaczęła się tu 10-go Grudnia i dotąd trwa (co w tutejszym klimacie jest niezwykłym), z takimi mrozami i zawiejami, że często komunikacye, z najbliższymi nawet przedmieściami, były przzerwane; a morze zamarzło na 20 wiorst od brzegu.

— Trzęsienie ziemi dało się także czuć, 11-go Stycznia o godzinie dziesiątej wieczorem, w Połtawie, Czernihowie i Krzemienczuku; ale znacznego uszkodzenia nie zrobiło. (G. S. P.)

— Z Jass donoszą pod dniem 12-m Stycznia, że w wigilię dnia tego, mieszkańcy tameczni byli przerażeni trzęsieniem ziemi, przy wielkim mrozie i pogodnym niebie, o trzech kwadransach na dziesiątą wieczorem. Trzęsienie trwało cztery minuty. Ekplozye podziemne, trzy razy powtórzone i wahanie się ziemi były nader mocne tak, że nikt z najstarszych mieszkańców nie pamięta podobnych. W wielu domach porysowały się ściany i pozapadały sufity. Rzeczy na ścianach wiszące upadły z gwoździ. Drzwi jednego gabinetu, zamknięte na klucz i zasuwkami, same się otworzyły. W niektórych budowach porozpadały się kominy i piece. Znakomitsi mieszkańcy miasta znajdowali się pod czas trzęsienia ziemi w teatrze; wiele dam omdlało, a ścisk przy wyjściu z teatru był niezmierny. Szczęściem, nie słychać dotąd o żadnym przypadku śmierci albo znacznym skaleczeniu.

— Z różnych miast kraju Noworossyjskiego i Bessarabii otrzymano wiadomości, że tam 11-go Stycznia dało się czuć trzęsienie ziemi, W Odessie zdarzyło się

дось оно въ девять часовъ 1½ м. вечера, а въ большей части другихъ городовъ показано оно въ концѣ девятого часа, кромѣ Аккермана и Никополя, гдѣ показываютъ его послѣ девяти часовъ. Разность эту во времени, зависящую отчасти отъ различія въ географической долготѣ, слѣдуетъ, впрочемъ, вѣротно, отнести преимущественно къ разности въ ходѣ часовъ. — Сообщаемъ извлеченія изъ дошедшихъ къ намъ свѣдѣній объ этомъ замѣчательномъ явленіи природы.

Въ Кишиневѣ сотрясеніе было очень сильно; въ дѣломъ городѣ не осталось почти ни одного дома безъ поврежденія, болѣе или менѣе значительнаго.

Въ Аккерманѣ сотрясеніе было также довольно сильно, и произвело много трещинъ въ стѣнахъ; тамъ замѣчено два удара съ сильнымъ гуломъ.

Въ Тирасполь во многихъ строеніяхъ, въ стѣнахъ, печахъ и трубахъ произошли трещины; въ двухъ мѣстахъ развалились трубы и разбилось нѣсколько стеколъ; но важныя поврежденія не было.

Продолженіе землетрясенія въ трехъ означенныхъ городахъ показано вездѣ около трехъ минутъ.

Въ Херсонѣ, Ананьевѣ и Никополѣ оно не произвело никакихъ поврежденій; замѣчено два удара; полагаютъ, что оно продолжалось 1½ минуты.

Въ Перекопѣ, въ нѣкоторыхъ домахъ треснули стѣны и печи. Продолженіе землетрясенія полагаютъ около двухъ минутъ. Термометръ Реомюровъ, за нѣсколько времени до землетрясенія, показывалъ 15°, а немедленно по сотрясеніи, 18° морозу; барометръ былъ на 29' 2", а потомъ 30' 6". Передъ тѣмъ были мятели и около двухъ недѣль постоянные морозы.

Въ Симферополѣ землетрясеніе продолжалось не болѣе минуты; многіе жители, но не все, слышали подземный гулъ. Поврежденія не было никакихъ. Термометръ, при сѣверозападномъ вѣтрѣ, показывалъ 9° морозу; утромъ того же дня было 12, а въ полдень 5 градусовъ морозу.

По частнымъ письмамъ извѣстно, что землетрясеніе ощущено также, съ одной стороны, въ Эваторіи, а съ другой въ Тульчинѣ и Бердичевѣ. (С. II.)

ИНОСТРАННЫЯ ИЗВѢСТІЯ.

П р у с с і я.

Берлинъ, 3-го Февраля.

Последняя книжка журнала законовъ содержитъ постановленіе касательно связей студентовъ всякаго рода, которые строго запрещаются.

— Между устройствами внутренняго управленія, находится предписаніе, чтобы возныли такъ названые городскіе служители, были избираемы изъ военныхъ инвалидовъ, неполучающихъ жалованья изъ казны.

— Изъ Вальдброеля въ Кельнскомъ округѣ увѣдомляютъ, что тамошнее Евангелическое общество, не будучи въ состояніи отправлять службы по причинѣ закрытія церкви угрожаемымъ, и ненаходя приличнаго зданія для сей цѣли, обратилось къ Католическому обществу съ просьбою, чтобы ему дозволено было отправлять службу въ ихъ церкви. Католическое общество охотно согласилось на сіе съ условіемъ, если на то согласится духовное начальство, которое съ томъ неотказало. (G. C.)

— Кельнская газета по Франконскому Меркьюрю отъ 1-го ч. с. м. объявила, что въ послѣднихъ числахъ Января на одной почтовой повозкѣ замерзли предъ станцію между Магдебургомъ и Гальберштадтомъ кондукторъ и почталіонъ и, какъ догадывались, отъ водки, которую они хотѣли согрѣться, но вмѣсто того уснули на вѣкъ. Обѣ лошади безъ проводника благополучно прибыли на станцію. Намъ поручено объявить, что это извѣстіе есть совершенная выдумка. (A.P.S.Z.)

Ф р а н ц і я.

Парижъ, 4-го Февраля.

Король намѣренъ вознаградить потери, какія потерпѣла Принцесса Марія при пожарѣ Готскаго замка. Приданое ея и другія вещи, которыя должны быть возвращены, заказаны у тѣхъ же художниковъ и купцовъ, которые прежде ихъ доставили. Вообще убытки понесенныя Герцогинею Виртембергскою полагаютъ на 800,000 фран. Невозвратною потерю почитаютъ прекрасный старинный камень, который подарилъ Король Обвяхъ Сицилій Фердинандъ, своему зятю Герцогу Орлеанскому и который, Король Французовъ, далъ своей дочери при отъѣздѣ изъ Парижа.

— Герцогъ Орлеанскій заказалъ столовой приборъ, который будетъ стоить отъ 8 до 900,000 фр. Онъ въ симметрическомъ порядкѣ будетъ представлять прекраснѣйшія зданія и памятники столицы.

о 11½ минуты на dziewiątą wieczorem, a w większej części miast innych dało się czuć pod koniec godziny dziewiątej, oprócz Akkermanu i Nikopolu, gdzie się to przytrafiło po dziewiątej. Tę różnicę czasu, zależącą po części od różnicy długości geograficznej, należy bez wątpienia przypisać nadewszystko niezgodności zegarów — Udzielamy wyciąg z doszłych do nas wiadomości o tém pamiętném zjawisku przyrodzenia.

W Kiszyniewie wstrząśnienie było bardzo mocne; w całym mieście żadnego prawie nie zostało domu bez uszkodzenia, mniey więcey znacznego.

W Akkermanie wstrząśnienie było także dość mocne; wiele rysow ukazało się w ścianach; dały się tam czuć dwie eksplozje z mocnym łoskotem.

W Tiraspolu w wielu budowach, w ścianach, piecach kominach porobiły się rysy; w dwóch miejscach rozpadły się kominy i kilka szyb rozbiło się; ale znaczniejszych uszkodzeń nie było.

Trzęsienie ziemi we trzech pomienionych miastach trwało około trzech minut.

W Chersonie, Anapie i Nikopolu nie zrządziło żadnych uszkodzeń; dały się czuć dwie eksplozje; sądzą, że to trzęsienie trwało półtory minuty.

W Perekopie, w niektórych domach popękały się ściany i piece. Trzęsienie ziemi trwało około dwóch minut. Termometr Reaumura nieco przed trzęsieniem wskazywał 15°, a wraz po wstrząśnieniu 18° mrozu; barometr był na 29' 2", a potem 30' 6". Przedtém panowały zawieje i około dwóch tygodni stałe mrozy.

W Symferopolu trzęsienie ziemi trwało nie więcey nad minutę; wielu mieszkańców, ale niewszyscy, słyszeli łoskot podziemny. Szkod żadnych nie zrządziło. Termometr, przy wietrze północno-zachodnim, wskazywał 9° mrozu; zrana dnia tegoż było 12, a o południu 5 stopni mrozu.

Z listow prywatnych wiadomo, że trzęsienie ziemi, dało się także czuć, z jednej strony, w Eupatorji, a z drugiej w Tulczynie i Berdyczewie. (P. P.)

WIADOMOŚCI ZAGRANICZNE.

P r u s s y.

Berlin, 3-go Lutego.

Ostatni zeszyt dziennika praw obejmuje postanowienie, tyczące się związków studentskich wszelkiego rodzaju, które surowo zakazane zostały.

— Między urządzeniami zarządu krajowego, jest jedno polecające, ażeby na woźnych, czyli tak zwanych sług miejskich, używano inwalidów wojskowych, ze skarbu publicznego niepłatnych.

— Donoszą z Waldbroel w obwodzie Kolońskim, że tamieczna gmina ewangelicka, będąc pozbawiona domu modlitwy, przez zamknięcie kościoła, grożące zawaleniem, i nie znajdując żadnego gmachu, w którymby dostateczne pomieszczenie na ten cel być mogło, udała się do gminy katolickiej z prośbą o pozwolenie, aby w jej kościele nabożeństwo swe odbywała. Gmina katolicka przychyliła się natchętniey do tego, pod warunkiem potwierdzenia ze strony zwierzchności duchowney, która takowego nie odmówiła. (G. C.)

— Gazeta Kolońska, podług Frankońskiego Merkurgo pod d. 1 t. m. donosi, że ostatnich dni Stycznia, na Pruskim powozie pocztowym, przybyli zmarli konduktor i pocztylion na stacyą między Magdeburgiem a Halberszadttem, i, jak się domyślają, skutkiem upicia się od wódki, którą chcieli się zegrzeć, lecz potem zasnęli na wieczne nieobudzenie się. Konie szczęśliwie bez woźnicy przybyły na stacyą. Upoważnieni jesteśmy donieść, że wiadomość ta jest czystym wymysłem.

F r a n c y a.

Paryż, dnia 4 Lutego.

Król ma wynagrodzić szkody, jakie Xiężniczka Marya poniosła przez pożar w zamku Gotha. Wyprawa i insze rzeczy, które właśnie znowu mają być sporządzone, zamówione zostały na nowo u tychże rzemieślników i kupców, którzy pierwiev je dostarczyli. W ogólności szkodę, którą poniosła Xiężna Wirtemberska, szacują na 800,000 fr. Jako niepowrotną stratę wymieniają jeden dawny kamień nadzwyczajney piękności, który zmarły Król Ferdynand Oboyga Syccylii, darował swojemu zięciowi, Xięciu Orleañskiemu, a który Król Francuzów oddał swey córce przy jej odjeździe z Francyi.

— Xiąże Orleañski zamówił serwis stołowy, który ma kosztować 8 do 900,000 fr. Będzie on wystawiał w porządku symetrycznym najpiękniejsze budo- wy i pomniki stolicy.

— *Presse* утверждаетъ, что Маршалъ *Soult* съ 10 ч. пр. м. находится инкогнито въ Парижъ; здоровье его теперь опять совершенно восстановлено и полагаютъ, что чрезъ несколько дней онъ будетъ участвовать въ занятіяхъ Палаты Перовъ. Напротивъ Маршалъ *Жераръ* сильно заболѣлъ хираргою.

— По донесеніямъ *Gazette de France*, Г. *Ганнекенъ* подалъ въ отдѣленіе Палаты Депутатовъ прошеніе подписанное 453 учениками правовѣденія, чтобы Пантеонъ возвращенъ былъ для Католической службы.

— Извѣстный композиторъ вальсовъ *Страусъ*, едва 31 ч. пр. м. самымъ жалкимъ образомъ не лишился жизни. Онъ дирижировалъ оркестромъ на балу у Австрійскаго Посланника и возвращаясь домой взялъ на улидъ кабріолетъ, не замѣтивъ, что извозчикъ чрезвычайно былъ пьянъ. Такъ какъ было холодно и туманно, то онъ закутался въ свою шинель, полагаясь безопасно на проводника. Вдругъ выскочилъ изъ экипажа извозчикъ; Г. *Страусъ* невольно послѣдовалъ за нимъ, упалъ на землю и очутился надъ самою Сеною. Извозчикъ до половины стоялъ уже въ водѣ. Г. *Страусъ* отъ ушиба при паденіи, лишился памяти, и когда опомнился, все еще находился на берегу Сены. Напрасно прося помощи и не вида ни кучера ни лошади, онъ принужденъ былъ идти домой пѣшкомъ. Неизвѣстно еще сдѣлался ли кучеръ жертвою неосторожности или ушелъ. Г. *Страусъ* боленъ.

5-го Февраля.

Вчера вечеромъ принималъ Король Барона *Пеле*, Маркиза *Рей*, Барона *Марель*, Герцога *Масса* и многихъ членовъ Палаты Депутатовъ.

— Болѣзнь Г. на *Истуриса* не дозволила ему отправиться въ Мадридъ вмѣстѣ съ Герцогомъ *Фриаскимъ*; послѣдній надѣется быть Испанскимъ Посланникомъ въ Лондонъ вмѣсто Г. на *Агилара*.

— Пишутъ изъ Тулона отъ 30 ч. пр. м. что эскадра Контръ-Адмирала *Лаланда*, по окончаніи своей миссіи, опять вошла въ тамошній портъ.

— Акціи общества занимающагося въ департаментѣ Па де Кале отысканіемъ угольныхъ копей, нѣсколько дней увеличились отъ 5,000 до 10,000 фран. а посему на 100 проц., потому, что, какъ говорятъ, нашли весьма значительныя копи угля.

— *Министерскій вестерній журналъ* содержитъ слѣдующую телеграф. депешу отъ 2 Февраля: „*Эспартеро* получивъ извѣстіе о новомъ покушеніи Карлистовъ противу Бальмазеды, близъ Вилларкайо соединился 27-го числа съ Генер. *Латре*; онъ имѣетъ 16 батал. *Гарсія* 25-го числа въ Сиерра Алькорра соединился съ *Талладою*. *Аспирозъ*, на пути изъ Куэнсы и Генераль *Сансъ*, хотѣли 26 ч. присоединиться къ *Улибарри*. Генераль *О’Доннель* 31-го ч. возвратился на свой постъ при Гернани.“

— Въ письмѣ изъ Ст. Себастьяна отъ 29 ч. пр. м., говорятъ, что Карлисты въ прошлую ночь овладѣли укрѣпленіемъ Амесагана.

— Правительство получило сегодня двѣ телеграф. депеши изъ Байонны отъ 3-го ч., слѣдующаго содержанія: „*Эспартеро* близъ Бальмазеды напалъ на Карлистовъ и отразилъ ихъ къ Орантии, откуда 31-го ч. также они вытѣснены, хотя получили подкрѣпленіе четырехъ баталіон. Они лишились 100 убитыми и между ними своего начальника Маркиза *Бобеда*. Прибывшій 28-го ч. въ Пампелону бригадиръ *Леонъ*, на пути напалъ въ располхъ на Карлистскій баталіонъ, который лишился многихъ убитыми и 40 взятыми въ плѣнъ. 31-го ч. онъ опять при *Эшаррѣ* напалъ и разбилъ Карлистовъ, послѣ чего они собрались въ Ульзамской долины и оставили пограничныя долины. По случаю битвы близъ Бальмазеды, въ Бильбао происходили публичныя увеселенія.“

— Сегодня въ 6½ час. утра, термометръ показывалъ здѣсь 7 град. мороза. (A. P. S. Z.)

Марсель, 28-го Января.

Изъ Алжира прибылъ сюда корабль *Cerberus*. Письма доставленныя имъ сообщаютъ, что между Арабами, которыми *Абдель-Кадеръ* велѣлъ недавно отрубить головы, находилось нѣсколько шековъ, прибывшихъ въ Алжиръ, чтобы узнать, будутъ ли они по Тафискому договору принадлежать къ Эмиру или къ Французскому Правительству. Это съ ихъ стороны сомнѣніе было, по мнѣнію Эмира, преступленіемъ заслуживающимъ наказаніе. Въ отомщеніе за то, Маршалъ *Вале* велѣлъ заключить 15 такихъ Арабовъ, которые живя въ Французскихъ владѣніяхъ, отправлялись къ *Абдель-Кадеру*. Между ними находится *Мустафа Бенъ Шарни*, прежній такетъ въ Блидѣ, въ приверженности котораго Французы весьма сомнѣваются. Во время отплытія *Церберы*, Эмиръ началъ переговоры на счетъ уступки изъ Блиды. Уговорились, что этотъ городъ будетъ переданъ Французамъ въ Мартъ, чтобы между тѣмъ жителямъ, которые

— *Dziennik Presse* donosi, że Marszałek *Soult* już od d. 10 z. m. incognito znajduje się w Paryżu. Zdrowie jego znowu w dobrym jest stanie, i rozumieją, że za dni kilka będzie mógł mieć udział w zajęciach Izby Parów. Marszałek *Gérard* skutkiem podagry mocno jest chory.

— Podług *Gazette de France*, P. *Hennequin*, złożył na biurze Izby Deputowanych prośbę, podpisaną przez 453 uczniów prawa, ażeby Panteon znowu oddany był na Katolickie nabożeństwo.

— Sławny kompozytor walców *Strauss*, zaledwo nie utracił d. 31 z. m. życia najnieszczęśliwszym sposobem. Dyrygował on orkiestrą na balu u Pośta Austriackiego, i powracając do domu wziął na ulicy kabriolet, nie zważając, że woźnica nadzwyczaj był pijany. Ze było zimno i mgliście, ukręcił się przeto w ptaszcz swój i spuścił się bez obawy na swojego przewodnika. Nagle wyleciał z powozu sui man siedzący przy nim, P. *Strauss* prawie poniewolnie poszedł za tym przykładem, upadł na ziemię i uyrzał tuż przed sobą — Sekwanę. Woźnica był już po biodra w wodzie. P. *Strauss* przez wstrząśnienie od upadku stracił przytomność, a gdy przyszedł do siebie, znajdował się jeszcze nad brzegiem Sekwany. Nadaremno wołał pomocy, nie widząc ani woźnicy, ani powozu, przymuszony był piechotą iść do domu. Jeszcze nie wiadomo, azali woźnica padł ofiarą nieostrożności, albo uciekł. P. *Strauss*, jest chory.

Dnia 5.

Wczora wieczorem Król przyjmował Barona *Pellet*, Margrabiego *Rey*, Barona *Mareuil*, Xięcia *Massa* i wielu członków Izby Deputowanych.

— Choroba P. *Isturiz* niedozwoliła mu odjechać razem z Xięciem *Frias* do Madrytu. Ostatni spodziewa się, że będzie mianowany na miejscu P. *Aguilar*, Pośtem Hiszpańskim w Londynie.

— Donoszą z Tulonu pod d. 30 z. m., że eskadra Kонтръ-Адмирала *Lalande*, gdy missya jego już się ukończyła, znowu przybędzie do tamecznego portu.

— Akcyje towarzystwa, które się w Departamencie Pas-de-Calais, zajmuje wyszukaniem pokładów węgla, od dni kilku na tutejszey giełdzie podniosły się z 5,000 na 10,000 fr., a zatem wprost o 100 proc., gdyż miano natrafic na bardzo znaczny pokład węgla.

— Ministerjalny dziennik wieczorny zawiera następującą depezę telegraficzną z Bayonny pod d. 2 Lutego: „*Esparterro* na wiadomość o nowém kuszeniu się Karolistów przeciwko Balmasedy, d. 27 pod Villarcayo, połączył się z Jenerałem *Latre*, ma on pod swojemi rozkazami 16 batalionów. *Garcia* d. 25 w Sierra de Alcoraz połączył się z *Tallada*. *Aspiroz*, idący z Cuencę, i Jenerał *Sanz* chcieli d. 26 przyłączyć się do *Ulibarrego*. Jenerał *O’Donnel*, d. 31 powrócił na swoje stanowisko pod Hernani.“

— W liście z St. Sebastian pod d. 29 z. m. donoszą, że Karoliści nocy poprzedzającej opanowali twierdzę Amezagana.

— Rząd otrzymał dzisiaj dwie depeze telegraficzne z Bayonny pod d. 3 następującej treści: „*Esparterro* uderzył na Karolistów pod Balmaseda i cofnął ich 40 Orantia, z kąd d. 31 również wypędzeni zostali, chociaż otrzymali cztery bataliony w posilku. Mieli oni 100 zabitych, pomiędzy którymi, dowódcę swego Margrabiego *Robeda*. Przybyły d. 28 do Pampelony Brygadyer *Leon*, po drodze uderzył niespodzianie na batalion Karolistowski, który stracił wiele ludzi w zabitych i 40 wziętych w niewolę. D. 31 Karoliści pod Echarry znowu zostali napadnięci i pobici, po czém skoncentrowali się na dolinie *Uzana* i opuścili doliny na granicach. Z okoliczności sprawy pod Balmaseda, w Bilbao dane były publiczne zabawy.“

— Dzisiaj o pół do 7 rano termometr pokazywał tu 7 stopni mrozu. (A. P. S. Z.)

Marsylia, 28-go Stycznia.

Zawinał tu z Algieru okręt *Cerberus*. Dowiadujemy się z listów, które przywiózł, że między Arahami, którym nie dawno kazał *Abdel-Kader* głowy pociąć, znajdowało się kilku Szeików, którzy jechali do Algieru, celem wywiедzenia się, czy podług traktatu Tafneńskiego, należeć będą do Emira, czyli też do Rządu Francuzkiego. Ta z ich strony wątpliwość, była w oczach Emira zbrodnią, godną ukarania śmiercią. Prawem odwetu kazał Marszałek *Valée* uwięzić 15 takich Arabów, którzy, mieszkając w terytorium francuzkiem, jeździli do *Abdel-Kadera*. Między temi jest *Mustafa Ben Chagny*, dawniejszy Hakam w Blidzie, którego wierność jest mocno podeyrzana Francuzom. W tenczas, kiedy *Cerberus* odpływał, rozpoczął Emir układy względem ustapienia z Blidy. Zgodzono się, że to miasto będzie oddane Francuzom w Marcu, ażeby tym mieszkańcom, którzyby nie chcieli zostawać pod Rządem Francuzkim, dać czas do namysłu i uporząd-

не желаютъ оставаться во Французскомъ владѣнн, дать время одуматься и устроить дѣла.

— По послѣднимъ извѣстїямъ изъ Орана, состоянїе не большой, недавно основанной, военной колонїи въ Мисергинѣ, весьма благополучно, а Спаги охотно принимаютъ за земледѣлїе. Не менѣе усердно предаются воздѣлыванїю земли, Жуавы, которымъ теперь достались не столь плодотворныя окрестности какъ Спагамъ. Объявленъ приказъ, по силѣ котораго оставшимъ солдатамъ, желающимъ поселиться подъ Ораномъ, отпускается не только земля но и скотъ и единовременное во всемъ пособїе. Открытїе новыхъ колодезей и источниковъ изобилующихъ водою, есть важное во всякомъ отношенїи обстоятельство. (G. C.)

А Н Г Л І Я.

Лондонъ, 27-го Января.

Ея Величество Королева давала сегодня аудїенціи Министрамъ, Лорду Мельбурну, Лорду Гленельгу и Главноначальствующему надъ арміею, Лорду Гиллю. Вчера Королева присутствовала при представленїи Гамлета въ Друриланскомъ театръ; она хотѣла оставаться инкогнито, но къ концу втораго акта раздалось громозвучное восклицанїе: Королева, такъ, что Ея Величество принуждена была подойти къ передней части ложи, послѣ чего пропѣть Англійскій народный гимнъ.

— Въ Министерствѣ Иностран. Дѣлъ опять былъ кабинетный совѣтъ, уже въ четвертый разъ на этой недѣль.

— Съ Ново-Йорскимъ пакетботомъ Сидонъ, который 2 ч. отпавилъ изъ Америки, получены кое какія новыя извѣстїя изъ Канады, которыя впрочемъ при всей своей обширности, содержатъ не больше, какъ послѣднїя донесенїя оттуда.

— Нью-Йоркскій Вѣстникъ увѣдомляетъ, что Капитанъ Рей изъ Нантуккета открылъ при Гвармеѣ въ Перу вторую Помпею; онъ нашелъ тамъ мумїи, монеты, сосуды удивительной формы и другїя интересныя вещи. (A.P.S.Z.)

3-го Февраля.

Королева написала письмо къ Графу Мюнстеру, одному изъ сыновей покойнаго Короля, что она утверждаетъ назначенный своимъ дядею пенсіонъ для дѣтей его, т. е. по 1,200 фун. стер. каждому сыну и по 500 фун. стер. каждой дочери въ годъ.

— Лѣта жизни нашихъ Министровъ слѣдующїя: первый Министръ Лордъ Мельбурнъ, 58 лѣтъ; Лордъ Коттенгамъ, 58; Лордъ Лансдоунъ, 57; Лордъ Дунканнонъ, 56; Лордъ Джонъ Россель, 45; Лордъ Пальмерстонъ, 55; Лордъ Гленельгъ, 54; Лордъ Голландъ (Канцлеръ въ Ланкастерѣ) 64; Лордъ Минто (морской Министръ), 55; Лордъ Лихфильдъ (Генераль-Почтмейстеръ), 42; P. Spring Рейсъ (Мин. Финан.), 47; Сиръ Д. Гобсонъ (Индійской Контроли), 50; Лордъ Мюльграбъ, 40; лѣта Министра торговли Г-на Пулетта неизвѣстны.

— Здѣсь получено извѣстїе изъ Нью-Йорка отъ 6 Января, что Королевскїе волонтеры напавъ ночью на Американскій пароходъ, принадлежащїй частнымъ лицамъ и находившїйся при островѣ Нави, зажгли его, и часть экипажа умертвили, по той причинѣ, что посредствомъ сего судна удерживали сообщенїе съ Канадою нѣкоторые начальники тамошняго мятежа, скрывшїеся на помянутой островѣ. Хотя сей корабль стоялъ въ предѣлахъ Соединенныхъ Штатовъ, впрочемъ нѣтъ сомнѣнїя, что неспїятный этотъ случай мирнымъ образомъ будетъ оконченъ. (G. C.)

Г Е Р М А Н І Я.

Веймаръ, 7-го Февраля.

Е. Кор. Высоч. Великій Герцогъ, за нѣсколько дней во время придворнаго бала внезапно заболѣлъ столь сильно, что признано нужнымъ пустить больному кровь. Изданный сегодня утромъ билетень, хотя не очень благоприятенъ, но въ продолженїе дня здоровье больнаго явно улучшилось. Ея Высоч. Великая Герцогиня почти все время проводитъ у кровати больнаго. (G. C.)

Ганау, 31-го Января.

Мы провели ужасную ночь. Сегодня въ 2 часу по полуночи въ Вейдарскую домъ на Нейштадтской площади пламя обхватило кровлю и только съ неутомимомъ дѣятельностїю около 4-хъ часовъ удалось остановить пламя. Едва успѣли удалиться пожарные на отдыхъ, послѣ утомительной работы, какъ въ 6 час. снова загорѣлось на шляпочной фабрикѣ, гдѣ на верху было складено сѣно. Хотя тотчасъ подоспѣли на помощь пожарные, но въ этомъ довольно большомъ зданїи сгорѣла кровля и едва въ 8 час. пламя остановлено. (A.P.S.Z.)

ШВЕЦІЯ И НОРВЕГІЯ.

Стокгольмъ, 30-го Января.

Хотя любимый нашъ Монархъ въ продолже-

кованїа интересовъ.

— Остатнїе донесенїя з Орана, представляютъ стан малей колонїи войсковой въ Мисергинѣ, не давно заведенной, bardzo pomyslnym, Spahów zaś, jako chętnie oddających się rolnictwu. Niemniej chętnymi do uprawy gruntów pokazują się także Żuawowie, którym teraz dostały się okolice mniej żyłne, jak Spahem. Ogłoszony został rozkaz dzienny, zapewniający wszystkim żołnierzom dymisyjnowanym, osiadać pod Oranem chcącym, nie tylko grunta, ale bydło i jednorazową we wszystkiem zapomogę. Odkrycie nowych studni i źródeł, dostarczających podstatkiem wody, jest wypadkiem z wielu względów wielce ważnym. (G.C.)

А Н Г Л І Я.

Лондонъ, 27-го Января.

Крѳлова давала сегодня аудїенціе Министромъ Лордowi Melbournъ, Лордowi Glenelg и начелному доводчезу войска Лордowi Hill. Вечора вичезорем Крѳлова знайдывала сїя на репрезентации Hamleta в театре Drurylane; N. P. chciała pozostać incognito, lecz ku końcowi drugiego aktu, okrzyk: „Królowa” rozległ się tak głośno, że Jey Kr. Mość widziela się zmuszoną ukazać się z loży, po czymъ zaśпiewано английскā піесн̄ народową.

— W wydziale zewnetrznym, była dzisiaj znowu Rada Gabinetowa, już czwarta na tym tygodniu.

— Statek pocztowy z Nowego-Yorku Siddons, który d. 2 wypłynął z Ameryki i wczora przybył do Liverpool, przywiózł nowsze nieco wiadomości z Kanady, które jednak, pomimo swej szczegółowości, nie wiele więcej zawierają, jak ostatnie z tamtąd doniesienia.

— Podług doniesień New-Yorker-Herald, Kapitan Ray z Nantucket pod Guarmey w Peru, odkrył drugą Pompeję; znalazł tam mummie, monety, flasze dziwnej formy i inne interesujące przedmioty. (A.P.S.Z.)

Dnia 3-го Lutego.

Крѳлова написала до Hr. Munster, jednego z synów nieboszczyka Krѳla, że utrzymuje wyznaczony przez stryja swego etat dla jego dzieci, to jest: по 1,200 фун. стер. на каждаго сына, а по 500 фун. шт. для каждаго córki roczнїе.

— Wiek życia terażniejszych Ministrów naszych jest następujący: Pierwszy Minister Lord Melbourne, 58 lat; Lord Cottenham, 58; Lord Lansdowne, 57; Lord Duncannon, 56; Lord John Russel, 45; Lord Palmerston, 55; Lord Glenelg, 54; Lord Holland (Kancelarz w Lancaster). 64; Lord Minto (minis. marynarki), 55; Lord Liechfield (Pocztmistrz Jeneralny), 42; P. Spring Rice (Min. skarbu), 47; Sir J. Hobhouse (Kontrol. Indyjsk), 50; Lord Mulgrave 40. Wiek Ministra handlu, P. Poulet Thompson, nie podany.

— Otrzymano tu wiadomość z Nowego-Yorku, daty 6-go Stycznia, że ochotnicy Krѳlewscy, napadłszy nocną porą na statek parowy Amerykański, będący prywatną własnością, а stojący przy wyspie Navy, podpalili go i część znajdujących się na nim ludzi zamordowali, z powodu, że за pośrednictwem tego statku utrzymywali związek z Kanadą niektórzy naczelnicy powstania tamedzkiego, którzy się schronili na rzeczoną wysepkę. Lobo statek, o którym mowa, stał w granicach Stanów Zjednoczonych, nie można przecież wątpić, że nieprzyjemny ten wypadek ugodliwą drogą zafatwiony będzie. (G. C.)

Н І Е М С К У.

Веймаръ, 7-го Lutego.

J. Kr. Wys. Wielki Xiąże zastabł przed kilka dniami na balu dworskim tak mocno, że uznano potrzebę puszczenia krwi dostojnemu pacjentowi. Wydany dziś rano билетень здравїа не былъ наypomyслїеишый, але в ciągu дня nastąpiło widoczne polepszenie здравїа. Jey Kr. W. Wielka Xiężna jest prawie nieustannie dniem i nocą przy łóżku chorego. (G. C.)

Ганау, 31-го Stycznia.

Przeżyliśmy noc okropną. Dzisiaj po 1-ey rano, uderzono nagwałt ogniowy: dach domu Wetzlara na rynku Neustadzkim był w płomieniach i tylko przygorliwym usiłowaniu udało się około godz. 4 do tyła przytłumić ogień, że domom sąsiedzkim niezagrażało niebezpieczeństwo. Zaledwo znajdujący się przy ratunku mieszkańcy odeszli odpocząć po trudnych pracach, gdy o godz. 6 nagle wybuchnął pożar w budowie pewnej fabryki kapeluszw, gdzie на wierzchu był skład siana. Chociaż z ratunkiem dość прѳедко поспїешзono, jednak spalił się cały dach tej ogromnej budowy i dopiero około godz. 8 ogień ugaszono. (A.P.S.Z.)

ШВЕЦІЯ I НОРВЕГІЯ.

Стокгольмъ, 30-го Stycznia.

Лубо kochany osobiście nasz Monarcha, umie od

ни 30 лѣтъ неварушимо сохраняеть всѣ предразсудки въ Швеціи какъ и Норвегіи, при всемъ томъ есть недовольные. Несмотря на то, что Король есть старшій изъ царствующихъ нынѣ Европейскихъ Государей, однако вовсе неопасаются, чтобы онъ скоро умеръ. Сильною рукою онъ держитъ скипетръ, а кромѣ того особенно искусно избѣгаетъ своихъ противниковъ какъ внутри такъ внѣ собранія чиновъ, и Швеція никогда небыла въ такомъ цвѣтущемъ состояніи какъ теперь. Впрочемъ политика равно какъ и трактаты, въ пользу вступленія на престолъ Королевскаго сына.

— Наслѣдный Принцъ давалъ великолѣпный обѣдъ въ день тезоименитства своего родителя, 26 Января.

— Король пожаловалъ орденомъ Серафимовъ Гр. *Бюрнстерна*, Шведскаго Посланника при Лондонскомъ дворѣ.

— Переговоры на счетъ торговаго трактата между Швеціею и Россіею, неокончены въ прошломъ году, по той причинѣ объявлено распоряженіе, что въ продолженіе зимнихъ мѣсяцевъ, будетъ имѣть силу прежній трактатъ. (G. C.)

Д А Н И Я.

Копенгагенъ, 30-го Января.

70-лѣтній Король нашъ, не взирая на преклонныя лѣта свои, наслаждается вождѣльнѣмъ здравіемъ и лично председательствуетъ въ Совѣтѣ Министровъ.

— Кабинетнымъ рескриптомъ отъ 27 Декабря, определено, что съ 1-мъ ч. Мая 1843 года прекращается Азіатская компанія, со всякими присвоенными ей привилегіями.

— Извѣстно всѣмъ любителямъ изящныхъ искусствъ, что знаменитый ваятель *Торвальдсенъ*, вознамѣрился основать въ Даніи музей. — Соотечественники художника съ восхищеніемъ согласились быть участниками въ его предпріятіи и въ тоже время начали собирать добровольныя на сей предметъ приношенія, которыя 23 ч. Января простирались уже до 36,700 рейхсталеровъ. (O. G. Ц. П.)

И т а л і я.

Римъ, 20-го Января.

Здѣсь носятъ слухи, что при первомъ собраніи членовъ консисторіи, Папа, во уваженіе ходатайства Дворовъ, состоящихъ въ дружественныхъ отношеніяхъ съ Римомъ, возведетъ въ Кардинальское достоинство двухъ чужестранцевъ. (O. G. Ц. П.)

И с п а н і я.

Мадридъ, 27-го Января.

Слышно, что Г. *Офалія* вчера уже хотѣлъ предложить Королеву на счетъ увольненія своего отъ должности, но друзья его воспрепятствовали ему.

— Генераль *Нарваесъ* получилъ команду надъ войскомъ назначеннымъ противу *Базиліо Гарсіи*. (G. C.)

Льодіо, 16-го Января.

Наши дѣла здѣсь идутъ очень успѣшно. Многія экспедиціи переправились уже за Эбрь, и между *Логронью* и *Сарагоссою* соединились съ отрядомъ *Кабреры* на правомъ берегу Эбра и составляютъ теперь силу отъ 15 до 17,000 чел. Генералы *Донъ Базиліо Гарсіа*, *Маркизь Бибедъ* и *Пробетъ Морено* а равно Ген. *Сансъ* ведутъ особенные отряды; они подвигаются частію въ *Ламанха* и съ тылу *Эспартеры*. Последній, съ 25 батал., 12 орудіями и 600 чел. конницы былъ въ походѣ къ *Бальмазедѣ*, которую Генераль *Герге* велѣлъ обступитъ, однако долженъ былъ оставить осаду, по причинѣ превосходной силы *Эспартеры* и гарнизона *Бальмазеды*. *Эспартеро* между тѣмъ долженъ былъ успѣшно возвратиться, какъ требовали того маневры упомянутого Генерала. Между тѣмъ Генераль *Герге* начнетъ формальную осаду *Бальмазеды* и уже вчера она сильно была заперта. Должно надѣяться что *Бальмазедъ* черезъ нѣсколько дней будетъ взята и потомъ начнется блокировка *Португалетты*. Взятіе сего порта немедленно повлечетъ за собою паденіе *Бильбао*, которую мы сильно блокируемъ съ твердой земли; за нѣсколько дней гарнизонъ сдѣлалъ вылазку, но съ потерю отброшенъ Генераломъ *Люки*. Главная квартира Короля будетъ черезъ нѣсколько дней отсюда перенесена. (A.P.S.Z.)

Т у р ц і я.

Константинополь, 3-го Января.

Греческій Посланникъ при Портѣ Оттоманскій Г. *Зографосъ*, получилъ на дняхъ извѣстіе о наименованіи своемъ въ должность Министра иностранныхъ дѣлъ, вмѣсто Г-на *Рудгарта*, съ уведомленіемъ притомъ, что преемникомъ его назначенъ Г. *Трикупи*, бывшій Греческимъ Посланникомъ въ Лондонѣ.

лат 30 осzczędzać jak najmocniej wszelkie przesady, tak w Szwecyi jako i w Norwegii, znajdując się przecieź malkontenci. Wprawdzie nasz Król jest najstarszym z panujących teraz w Europie Monarchów, jednak nie istnieje obawa o jego zgon przedki. Trzyma on mocną ręką berło, a nadewszystko ma wiele taktu w unikaniu swych przeciwników, tak wewnątrz, jak zewnątrz zgromadzenia stanów, a Szwecya nie była nigdy w stanie więcey kwitnącym, jak teraz. Polityka zresztą, również, jak i traktaty, są za wstąpieniem na tron syna Królewskiego.

— W dniu 26 b. m., Króliewicz następca dawał wielki obiad, jako w dniu urodzin swego dostojnego oycy.

— Król mianował Hr. *Biörnstierna*, swego Posła przy dworze Angielskim, Kawalerem orderu *Serafimów*.

— Układy względem nowego traktatu handlowego między Szwecyą a Rosyą, nie dały się ukończyć w roku upłynionym, z tego powodu zostało ogłoszone rozporządzenie, że przez miesiąc zimowy, dawniejszy traktat zostaje jeszcze w wykonaniu. (G. C.)

Д А Н И Я.

Kopenhaga, 30-го Stycznia.

Król nasz, mimo wiek podeszły, bo 70-letni, używa nacyerstwieyszego zdrowia, i przewodniczy osobicie naradom Ministrów.

— Przez reskrypt gabinetowy z d. 27 Grudnia postanowiono, że z dniem 1 maja 1843 r., ustaje Kompania Azyatycka ze wszelkimi służącymi jej przywilejami.

— Wiadomo jest wszystkim miłośnikom sztuk pięknych, że sławny rzeźbiarz *Thorwaldsen*, umyślił w Danii, w swoim rodzinnym kraju, założyć muzeum; zamiar jego podzielili ziomkowie z zapałem; zaczęto zgromadzać składki, które do 23 Stycznia r. b. już 36,700 reichstalarow wynosiły. (G.R.K.P.)

В ѣ о с н у.

Rzym, 20-го Stycznia.

Mówią tu głośno, że Jego Świątobliwość mianować będzie Kardynałami dwóch cudzoziemców, usilnie poleconych przez przyjazne dwory, a to najpierwszym zaraz Konsystorz. (G. R. K. P.)

Н и с п а н і я.

Мадридъ, дня 27 Stycznia.

Слышавъ, że Pan *Ofalia*, chciał raz jeszcze dnia wczorajszego upraszać Królową o uwolnienie od obowiązkow, ale jego przyjaciele w tém mu przeszkodzili.

— Jenerał *Narvaez* otrzymał dowództwo nad wojskiem, przeznaczoném przeciwko *Bazyłemu Garcia*. (G.C.)

Льодіо, 16 Stycznia.

Sprawy nasze idą tu dobrze. Kilka ekspedycyj przeszło już za Ebro, między *Logronio* i *Saragossą* połączyły się już z oddziałem *Kabrery* na prawym brzegu Ebru i tworzą teraz korpus od 15 do 17,000 ludzi. Jenerałowie *Don Basilio Garcia*, *Margrabia Boweda* i *X. Moreno*, również Jenerał *Sanz* prowadzą pojedyncze oddziały; poruszają się one częścią ku *La Mancha* i ztytu *Esparterry*. Ostatni we 25 batalionow, 18 dział i 600 koni, znajdował się w pochodzie ku *Balmaseda*, którą Jenerał *Guergue* kazał osadzić, jednak był zmuszony, odstąpić od oblężenia, gdyż nie mógł tego dokazać z przewyższającą siłą *Esparterry* i załogi *Balmasedy*. Tymczasem jednak *Esparterry* znalazł się zmuszonym natychmiast cofnąć się, gdyż dywersye pomieszczonego korpusu *Guergue* tego wymagały. Jenerał ten rozpocznie tymczasem nanowo formalne oblężenie *Balmaseda* i miejsce to już wczora ściśle było zamkniętém Trzeba się spodziewać, że *Balmaseda* za dni kilka będzie wziętą, a potem rozpoczniemy blokadę *Portugaletty*. Wzięcie tego portu konieczne pociągnąć musi za sobą upadek *Bilbao*, które ściśle oblegamy od lądu; jeszcze przed kilką dniami załoga zrobiła wycieczkę, jednak ze stratą cofniona została przez Jenerała *Luguę*. Główna kwatera Króla za dni kilka będzie ztąd przeniesioną. (A.P.S.Z.)

Т у р ц я.

Константинополь, д. 3 Stycznia.

Posłannik Grecki przy W. Porcie Pan *Zographos*, otrzymał w tych dniach wiadomość o mianowaniu swoim na urząd Ministra interesów zagranicznych na miejsce P. *Rudhart*, oraz o tém, że na jego następcę przeznaczono P. *Tricupi*, dotychczasowego Posłannika Greckiego w Londynie.

— Султанъ приказалъ, помощникамъ Улемовъ, вмѣсто турбановъ носить фески, почитая неприличнымъ, чтобы служители одѣвались какъ ихъ господа. Новымъ преобразованиемъ до сихъ поръ не подвергались только Улемы, посему кажется, что это только начало къ дальнѣйшимъ перемѣнамъ.

— Чтобы избѣгнуть на будущее время убытковъ и несчастій, подобно тому какъ при послѣднихъ морскихъ буряхъ, по приказанію Султана будутъ устроены у входа въ Черное море и въ разныхъ другихъ мѣстахъ, вмѣсто старыхъ недостаточныхъ, новые маяки на Европейскій манеръ. На содержаніе ихъ, плывущіе тамъ корабли, будутъ вносить небольшую сумму.

— Происшествія случившіяся въ Азіи и касающіяся тамошнихъ странъ, приближаются къ развязкѣ; слухи о предстоящемъ разрывѣ дружескихъ отношеній Султана съ *Мегмедомъ-Али*, умножаются; впрочемъ Порты спокойна и въ поступкахъ своихъ умеренна, неизвѣстно однако, въ слѣдствіе ли это твердой надежды на иностранную помощь, или по довѣрію, какое она имѣетъ къ приверженности Азіатскаго народа. Хотя вооруженія съ ея стороны непрекращаются, но они производятся медленно и необозначены насильствомъ, въ которомъ упрекаютъ Египетскаго Пашу. Взаимные упреки и жалобы таковы, что трудно сказать кто правъ, или которая сторона желаетъ дѣйствительной войны. Французскій флотъ между тѣмъ въ томъ же количествѣ стоитъ у Левантскихъ береговъ и хотя и отплываетъ какой брига или габара во Францію, то вмѣсто того приходитъ другой военный корабль. Адмиралъ *Гамуа* живетъ еще на твердой землѣ но совершенно здоровъ. Онъ получилъ недавно инструкціи отъ Адмирала *Руссена*, предписывающіе какъ онъ можетъ во всякомъ случаѣ поступать у береговъ Малой Азіи, въ пользу Порты. Кажется, что Порты объявить немедленно виды свои на счетъ отношеній къ Азіи, ибо Натольскій Паша, какъ увѣряютъ, избранъ въ важную должность по дѣльному управленію. Наиболее перемѣны надѣются по военной части, и даже именуютъ уже полки назначенные въ Малую Азію.

Яссы, 4-го Января.

По окончаніи выборовъ въ депутаты, Князь *Стурдза* открылъ вчера засѣданіе законодательнаго собранія. Изъ членовъ прежней оппозиціи Князь назначилъ нѣкоторыхъ въ высшія должности, и такъ въ области господствуетъ совершенное спокойствіе. Состояніе здоровья въ обоихъ Княжествахъ удовлетворительно; со вчерашняго числа наступилъ необыкновенный морозъ доходящій до 20 град. Напротивъ того въ нѣкоторыхъ мѣстахъ на правомъ берегу Дуная по сую сторону Балкана, свирѣпствуетъ морозная язва, и вновь появилась въ Сачъ и Тульчинѣ. Въ Рущукѣ съ 20 по 28 Ноября умерло отъ заразы 49 человекъ. (G. C.)

А л ж и р ь.

Войско *Абдель-Кадера* въ двухъ мѣстахъ вступило въ Французскія границы, дѣлая притѣсненія не только такъ называемымъ Нугазамъ и Кведъ Зейтуномъ, но и двумъ другимъ икоколнїямъ. Алжирское Правительство тотчасъ предприняло всѣ возможные мѣры, чтобы удержать Эмира и наказать подобное нарушеніе трактата. Нѣтъ сомнѣній, что занятіе городовъ Блidy и Колеага унизило бы гордость Эмира, но онъ столько расположилъ къ себѣ начальниковъ сихъ обоихъ городовъ, что теперь съ ихъ стороны скорее можно ожидать измѣны нежели помощи. Признаніе владѣнія Эмира, спокойствіе въ которомъ онъ оставался долгое время, деньги которыя собираетъ онъ отъ наложенной монополїи, все это значительно увеличило его вліяніе во всемъ краѣ, и это обстоятельство причиною, что война съ нимъ будетъ теперь затруднительнѣе, нежели до наступленія договора на Тафинѣ. Въ Оранской провинціи упала торговля и вовсе нѣтъ земледѣлія; всѣ обороты зависятъ тамъ отъ агентовъ *Абдель-Кадера*. Новые его подданные въ Тремецѣ, промышленнѣйшемъ городѣ изъ всего бейлика, ни съ кѣмъ не могутъ торговать какъ только съ Мароко и то по предварительной за то уплатѣ Эмиру. Слышно, что въ слѣдствіе договора заключеннаго съ Мароко, всѣ выгоды прибрежной торговли, будутъ исключительною собственностію *Абдель-Кадера*. (G. C.)

СВОДЪ РОССИЙСКИХЪ ЗАКОНОВЪ.

Мысль о приведеніи Законовъ въ одинъ составъ, о распредѣленіи ихъ по предметамъ, для удобнѣйшаго ихъ познанія и приложенія, столь проста и очевидна, что во всѣхъ почти Государствахъ, дѣло сїе признаваемо было настоящимъ и одною изъ первыхъ Государственныхъ нуждъ по мѣрѣ того, какъ многочисленность самыхъ Законовъ возрастала.

— Султанъ выдалъ распоряженіе, że помощники Улемовъ, вмѣсто турбановъ, mają nosić fezy, (rodzaj czapeczki okrągłej, naksztalt krymki), ponieważ nie przystoi, aby sūdzy tak się ubierali, jak ich panowie. W nowych reformach, sami dotąd Ulemowie zostali nie-tknieci, zdaje się więc, że to jest tylko początek do dalszych zmian.

— Aby uniknąć na przyszłość strat i nieszczęść, jakich doznano teraz przez ostatnie burze morskie, będą z rozkazu Suлтана na wstępie do morza Czarnego i w różnych innych punktach, na miejscu starych niedostatecznych, zbudowane nowe wieże latarniowe, na sposób europejski. Na ich utrzymanie, płynące tam okręty, będą uiszczać pewną niewielką opłatę.

— Zachodzące w Azyi, a mocno dotyczące tamtych stron okoliczności, są blizkie rozwiązania: pogłoski o blizkiem zerwaniu stosunków przyjacielskich Suлтана z *Mehmedem-Ali*, mnożą się; Porta jednakże jest spokojną i w postępowaniu swoim umiarkowaną, niewiadomo wszakże: czy to pochodzi z ubezpieczenia się na zagranicznej pomocy, czyli też z ufności, jaką ma w przywiązaniu do ludności Azyatyckiej. W prawdzie nie ustają uzbrojenia z jej strony, ale te odrywają się powolnie i nie są nacechowane piętnem gwałtowności, od której postępowanie Baszy Egiptskiego nie jest wolne. Wzajemne zarzuty i użalania się są tego rodzaju, że trudno powiedzieć: z której strony znajduje się słuszność, lub która ze stron pragnie rzeczywiście wojny. Flotta Francuzka stoi tymczasem nie zmniejszona u brzegów Lewantu: bo chociaż odpłynie czasami jaki bryg lub gabarra do Francyi, przybywa na ich miejsce inny okręt wojenny. Admirał *Gallois* bawi jeszcze na lądzie, ale wyzdrowiał zupełnie. Otrzymał on właśnie nowe instrukcje od Admirała *Roussin*, wskazujące mu postępowanie, jakiego w każdym razie przy brzegach Azyi Mniejszej ku dobru Porty trzymać się powinien. Zdaje się, że niedalekim jest czas, w którym Porta objawi widoki swoje względem stosunków w Azyi, ponieważ Basza Natolii, jak zapewniają, został już mianowany na wysoki stopień w administracji tutejszej. Najwięcej zmian spodziewają się w wydziale wojennym; wymieniają już nawet półki do Azyi mniejszej przeznaczone.

Jassy, 4-go Stycznia.

Po zakończeniu wyborów na deputowanych, zagaił wczora Xiąże *Stourdza* posiedzenie zgromadzenia prawodawczego. Zpomiedzy członków dawniejszej opozycji, mianował Xiąże kilku na wyższe urzędy, jakoż panuje w kraju spokojność nayspefniejsza. Stan zdrowia w obu Xiąztwach, nic do życzenia nie zostawia. Od dnia wczorajszego mamy mróz niepospolity, dochodzący do 20 stopni. Przeciwnie panuje powietrze morowe w kilku jeszcze punktach na prawym brzegu Dunaju z tej strony Bałkanu, i pokazało się nanowo w Saczy i Tulcy. W Ruszczuku umarło od 20 do 28 Listopada, 49 osób na powietrze morowe. (G. C.)

ALGER.

Wojsko *Abdel-Kadera* wkroczyło na dwóch punktach w granicę terytorium Francuzkiego, dopuściłszy się ucisku nie tylko przeciwko tak zwanym Noughaz i Qued-Zeitun, ale i przeciwko dwóm innym pokoleniom. Rząd Algierski przedsięwziął natychmiast wszelkie w mocy jego będące środki, ażeby poskromić Emira i ukarać podobne pogwałcenie traktatu. Nie masz wątpliwości, że zajęcie miast Blidy i Coleah, położyłoby hamulec dumie Emira, lecz on intrygował już tyle u naczelników obu tych miast, że teraz prędzej zdrady z ich strony, aniżeli pomocy spodziewać się można. Przyznanie władztwa Emirowi, spokojność, w jakiej go przez tak długi czas pozostawiono, pieniądze, jakie przez narzucone monopolia zbiera, wszystko powiększyło znacznie wpływ jego w całym kraju, a ta okoliczność sprawia, że walka z nim będzie teraz trudniejsza, aniżeli była przed układami nad Tafną. W prowincyi Oranu znikł handel i niemasz żadney uprawy; wszystkie zapasy zależą tam od dowolności agentów *Abdel-Kadera*. Jego nowi poddani w Tremecenie, nayprzemysłniejszym mieście w całym beyliku, nie mogą z nikim innym prowadzić handlu, tylko z Marokiem, i to za poprzedniem opłaceniem się za to Emirowi. Słychać, że w skutku ugody, zawartej w Maroku, wszystkie korzyści handlu nadbrzeznego, będą wyłączną korzyścią *Abdel-Kadera*. (G. C.)

ZBIÓR PRAW ROSSYYSKICH.

Myśl zebrania praw w jedną całość, z działem na przedmioty, w celu łatwiejszego ich poznania i zastosowania, tak jest prosta i jasna, że we wszystkich prawie krajach, w miarę pomnażającej się liczby ustaw, uznana została za niezbędną, za jedną z pierwszych potrzeb.

Понятія о семь составѣхъ измѣнялись, колеблясь, между составленіемъ Уложенія *своднаго*, и составленіемъ Уложенія *исправленнаго*. Подъ именемъ перваго разумѣли, Сводъ Законовъ существующихъ, устроенныхъ въ видъ Уложенія, но безъ всякихъ измѣненій въ существѣ ихъ. Подъ именемъ втораго всегда также разумѣли Сводъ Законовъ существующихъ, устроенныхъ въ видъ Уложенія, но при томъ съ *дополненіемъ и исправленіемъ* *)

Въ Россіи мысль о единообразномъ и правильномъ составѣ Законовъ, сдѣлалась постоянною мыслию со времени ПЕТРА Великаго; но исполненіе ея, послѣ многихъ безуспѣшныхъ усилій, предоставлено было нынѣ счастливо царствующему Государю Императору. На семь обширнѣйшемъ поприщѣ является знаменитый Государственный мужъ нашего времени, соединяющій въ себѣ и вѣрный взглядъ на общественныя потребности и даръ законодательнаго слога.

Каждый Русскій догадается, что я разумѣю здѣсь Дѣйствительнаго Тайнаго Совѣтника Михаила Михайловича Сперанскаго, коего важныя услуги Отечеству всѣмъ известны. Въ юныхъ лѣтахъ изучилъ онъ Математическія и Богословскія Науки, Греческій, Латинскій **) и многіе новѣйшіе языки; цвѣтущее время своей жизни провелъ въ занятіяхъ государственныхъ дѣлами; всматривался въ надобности Имперіи и углублялся въ Законы своего Отечества; обратясь къ познанію Римскаго Права, извѣдалъ достоинства и даже мелкія подробности онаго, былъ также свидѣтелемъ хода Французской Кодификаціи, коей Секретарь Локре сообщилъ ему всѣ матеріалы. Наконецъ ознакомившись съ Прусскимъ и Австрійскимъ Кодексами, приступилъ по волѣ Государя Императора къ исполненію предпріятію; составленію Россійскаго Свода.

Среди неусыпныхъ трудовъ надъ симъ твореніемъ, чувствовалъ онъ необходимость ближе вникать въ ученые Законовѣдніе Европы, и въ продолженіе нѣсколькихъ лѣтъ сряду, отправляясь въ чужіе края для возстановленія разстроенаго трудами здоровья, онъ въ то же время въ дружескихъ бесѣдахъ съ ученѣйшими Германскими Законовѣдцами и Философами: Савини, Бинеромъ, Гегелемъ и другими, постигалъ духъ и направленіе Нѣмецкой учености, но какъ Государственный человѣкъ, не увлекаясь отвлеченною мечтательностью, умѣлъ заимствовать одно хорошее и полезное.

Дѣятельнымъ сотрудникомъ на семь пути имѣлъ онъ Тайнаго Совѣтника Михаила Андреевича Балугьянскаго. Обширная сего мужа начитанность, основательное знаніе Исторіи и прочихъ Государственныхъ наукъ, глубокія свѣденія въ знатнѣйшихъ Законодательствахъ просвѣщенной Европы, постоянное слѣдованіе за ходомъ Юридическихъ наукъ въ Германскихъ Университетахъ и проницательный практическій умъ, доставили ему возможность ознакомиться съ настоящими потребностями при составленіи Сводовъ. Плоды изслѣдованій сихъ мужей отражаются едва не во всякой главѣ Россійскаго Свода, хотя почерпнутаго изъ истинныхъ Отечественныхъ источниковъ.

Въ 31 день Января 1826 года, состоялся вѣчно-незабвенный указъ, коимъ Его Императорскому Величеству благоугодно было дѣло составленія Свода Законовъ принять въ Свое особенное и непосредственное вѣдѣніе и преобразовать бывшую комиссію во II-е Отдѣленіе Собственной Канцеляріи. Сямъ же Указомъ Повелѣно составить Сводъ существующихъ Законовъ, безъ всякихъ измѣненій въ ихъ существѣ.

Воля Великаго Монарха приведена въ исполненіе съ неизмѣрною скоростію. Въ 1832 году Россія получила 15 томовъ Свода Законовъ, и когда остальная Европа колеблется еще, разсуждаетъ и споритъ, Россія гордится уже Сводомъ своимъ едва не по всѣмъ частямъ Государственнаго Управленія и даже по такимъ, о коихъ не успѣли еще и подумать иностранныя Державы. Кромѣ: 1) Учрежденій, 2) Гражданскихъ и 3) Уголовныхъ Уложеній, которыми доселѣ занимались исключительно иностранныя Государства, мы имѣемъ Уложенія: внутренняго благоустройства и благочинія, также Законы о многочисленныхъ отрасляхъ финансоваго управленія. Важность сего поучительнаго для цѣлой Европы Свода и преодоленные имъ препятствія, лучше умѣли постигнуть и оценитьъ французскіе журналы, нежели нѣмецкіе, которые болѣе прославляютъ его технику, нежели существенное превосходство. (Ж. М. Н. П.)

*) Обзоръ историческихъ свѣдѣній о Сводѣ Законовъ. С. Петербургъ, 1833 года, стр. 69.

**) Имѣемъ его переводъ съ Латинскаго на Россійскій языкъ книги Фомы Кемпійскаго: De imitatione Christi.

Rozmaicie poymowano takową całość, wahano się między ułożeniem Kodexu zgodności, a utworzeniem Kodexu poprawionego: Pod nazwiskiem pierwszego rozumiano zbiór praw istniejących, ułożonych w kształcie kodexu, bez żadnej zmiany ich treści. Pod nazwiskiem drugiego rozumiano także zbiór praw istniejących, w kształcie kodexu ułożonych, lecz przytém uzupełnionych i poprawionych. *)

W Rosyi myśl o jednostajnym i systematycznym zebraniu praw, stała się ciągłą myślą od czasów PIOTRA Wielkiego; lecz wykonanie jej, po wielu bezskutecznych usiłowaniach, zostawioném było dziś szczęśliwie Panującemu Cesarzowi Jego Mości. W tym obszernym zawodzie odznaczył się znamienity mąż stanu, naszego wieku, obdarzony zarówno i pewnym rezultem oka na potrzeby narodowe, i darem prawodawczego wysłowienia.

Każdy Rosyanin domyśli się, że tu mówię o Rzeczywistym Radcy Tajnym Sperańskim, którego znakomite w oyczyźnie zasługi powszechnie są wiadome. W młodocianym wieku swoim kształcił się w naukach matematycznych i teologicznych, oraz w językach Greckim i Łacińskim **), jako też w wielu nowszych językach; kwitnący wiek życia swego spędził w służbie Rządowej; zapatrywał się na potrzeby Cesarstwa i zgłębiał prawa swojej oyczyzny; obeznając się z Prawem Rzymskiem badał zalety, a nawet drobne szczegóły, był także świadkiem biegu układania Kodexu Francuzkiego, gdyż Loore udzielił mu wszelkich w tey mierze materyałów. Nakoniec, obeznawszy się z Kodeksami Pruskim i Austryackim, przystąpił z woli NAYJAŚNIEJSZEGO PANA do olbrzymiego przedsięwzięcia: ułożenia Zbioru Praw Rosyjskich.

W ciągu niezamordowanej pracy nad tém dziełem, czuł Sperański potrzebę zgłębienia dokładnej teoryi Prawoznawstwa Europejskiego, i dla tego przez ciąg lat kilku wyjeżdżając za granicę, dla poratowania skutkiem pracy nadwątłego zdrowia, w przyjacielskim pożyciu z uczonemi niemieckimi prawnikami i filozofami; jakoto: Sawinim, Binerem, Heglem i innymi, śledził ducha i dążność niemieckiej uczoneści, a jako mąż stanu, nie unosząc się abstrakcyjnymi marzeniami, umiał korzystać jedynie z tego, co jest dobrém i pożytecznym.

Czynnym współpracownikiem jego w tym zawodzie był Radca Tajny Baługański. Obszerna znajomość dzieł prawnych tego męża, gruntowna biegłość w Historii i innych politycznych naukach, głęboka znajomość znaczoniejszych prawodawstw cywilizowanej Europy, ciągłe śledzenie postępów nauk prawnych w Uniwersytetach Niemieckich i przenikliwy rozum praktyczny, nastęrczyły mu możność obeznania się z istotnymi potrzebami, jakich układanie zbiorów praw wymaga. Owoce badań tych mężów dają się widzieć niemal w każdym rozdziale zbioru Praw Rosyjskich, aczkolwiek czerpanego z prawdziwych oyczywstych źródeł.

W dniu 31 Stycznia 1826 roku ogłoszony został pamiętny nazawsze Ukaz, przez który NAYJAŚNIEJSZY PAN, prace około ułożenia zbioru praw, raczył zachować Swoemu szczególnemu i bezpośredniemu kierunkowi, a była Kommissją Praw zamienić w II-gi Wydział Swojej własnej Kancellaryi. Przez tenże Ukaz poleconém zostało ułożenie zbioru praw obowiązujących, bez żadnych zmian w ich treści.

Wola Wielkiego Mонарchy wykonaną była z trudną do uwierzenia prędkością. W roku 1832 otrzymała Rosya 15 toмовъ Zbioru Praw, a kiedy reszta Europy jeszcze się waha, rozprawia i spiera, Rosya szczyci się już zbioromъ praw swoich we wszystkich niemal gałęziach Administracyi krajowej, i w tych nawet, o których w innych zagranicznych Państwach jeszcze ani pomysłano. Oprócz 1) Urządzeń, 2) Cywilnych i 3) Karnych Kodeksów, nad którymi wyłączenie pracowa, no dotąd za granicą, my posiadamy Kodeksa przepisów, dotyczących wewnętrznego porządku i policyi, tudzież prawa w materyach licznych gałęzi administracyi skarbowej. Ważność tego nauczającego dla całej Europy zbioru praw i pokonane w nim trudności, lepiej umiały pojąć i ocenić dzienniki francuzkie, aniżeli niemieckie, które wychwalają raczej jego część techniczną, jak istotną zaletę. (D. M. N. O.)

*) Rys wiadomości historycznych o zbiorze praw. Petersburg 1833 stron. 69.

**) Mamу jego przekładъ z Łacińskiego na Rosyjski język księgi Tomasza à Kempis: De imitatione Christi.